

ZAKON O DRUŽBENEM VARSTVU DUŠEVNO IN TELESNO PRIZADETIH OSEB (ZDVDTP)

1. člen

S tem zakonom se urejajo oblike družbenega varstva zmerno, težje in težko duševno ter najtežje telesno prizadetih oseb, ki se ne morejo usposobiti za samostojno življenje in delo (v nadaljnjem besedilu: invalidi) in pri katerih je ugotovljeno, da je prizadetost nastala v otroški oziroma mladostni dobi do dopolnjenega 18. leta starosti oziroma v času rednega šolanja, vendar najdlje do dopolnjenega 26. leta starosti.

2. člen

Oblike družbenega varstva po tem zakonu se zagotavljajo invalidom, ki imajo stalno prebivališče v SR Sloveniji in izpolnjujejo druge z zakonom določene pogoje.

3. člen

Oblike družbenega varstva po tem zakonu so:

1. varstvo v splošnih ali posebnih socialnih zavodih
2. varstvo v drugi družini
3. nadomestilo za invalidnost (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo)
4. dodatek za tujo nego in pomoč.

4. člen

Oblike varstva v splošnih in posebnih socialnih zavodih so:

- dnevno varstvo
- občasno varstvo z nastanitvijo in oskrbo v zavodu ter
- stalno varstvo z nastanitvijo in oskrbo v zavodu.

Dnevno varstvo se zagotavlja invalidom, ki živijo v svoji ali drugi družini.

Občasno varstvo z nastanitvijo in oskrbo v zavodu se po potrebi zagotavlja invalidom, ki živijo v svoji ali drugi družini.

Stalno varstvo z nastanitvijo in oskrbo v zavodu se zagotavlja:

- invalidom, ki jim je glede na naravo in stopnjo invalidnosti potrebno stalno varstvo v zavodu in
- invalidom, ki nimajo družine ali ne morejo živeti v svoji družini in jim ni mogoče zagotoviti varstva v drugi družini.

5. člen

Varstvo v drugi družini se zagotavlja invalidom, ki nimajo družine ali ne morejo živeti v svoji družini in jim glede na naravo in stopnjo invalidnosti ni potrebno stalno varstvo v zavodu.

6. člen

Invalidi, ki uživajo varstvo iz 4. ali 5. člena tega zakona, oziroma osebe, ki so jih po zakonu dolžne preživljati, prispevajo za kritje stroškov tega varstva po osnovah in merilih, določenih s samoupravnim splošnim aktom občinske skupnosti socialnega skrbstva.

7. člen

Invalidi pridobijo pravico do nadomestila z dopolnjenim 18. letom starosti oziroma z dnem ugotovitve invalidnosti, če je bila ta ugotovljena kasneje.

Invalid, ki ima pravico do pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali pravico do invalidnine po predpisih o vojaških invalidih ali po predpisih o civilnih invalidih vojne, ima pravico do razlike med zneskom pokojnine oziroma invalidnine in zneskom nadomestila, če je znesek nadomestila višji od zneska pokojnine oziroma invalidnine.

V znesek pokojnine oziroma invalidnine se pri ugotavljanju pravice do razlike med tem zneskom in zneskom nadomestila po prejšnjem odstavku všteta tudi varstveni dodatek po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, invalidski dodatek po predpisih o vojaških invalidih in dodatna denarna pomoč po predpisih o civilnih invalidih vojne.

8. člen

Nadomestilo znaša 35% povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem letu (v nadaljnjem besedilu: čisti osebni dohodek).

9. člen

Invalid, ki mu je za osnovne življenjske potrebe neogibna stalna pomoč in postrežba drugega, ima poleg nadomestila pravico do dodatka za tujo nego in pomoč, če takega dodatka ne prejema že po kakšnem drugem predpisu. Če potrebuje invalid pomoč za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb, znaša dodatek najmanj 20% in največ 30% čistega osebnega dohodka. Če potrebuje pomoč za opravljanje večine osnovnih življenjskih potreb, znaša dodatek najmanj 10% in največ 20% čistega osebnega dohodka.

Za ugotavljanje upravičenosti do dodatka za tujo nego in pomoč se smiselno uporabljajo kriteriji, določeni s samoupravnimi splošnimi akti skupnosti socialnega skrbstva in pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

10. člen

Skupnost socialnega skrbstva Slovenije vsako leto na osnovi uradno ugotovljenega porasta čistega osebnega dohodka valorizira nadomestilo in določi višino dodatka za tujo nego in pomoč.

Novi zneski nadomestila in dodatka za tujo nego in pomoč se izplačujejo uživalcu od 1. aprila dalje.

11. člen

Pravica do nadomestila in dodatka za tujo nego in pomoč se uveljavlja po postopku, določenem s samoupravnim splošnim aktom skupnosti socialnega skrbstva.

12. člen

Postopek za priznanje pravice do nadomestila in dodatka za tujo nego in pomoč se začne na zahtevo upravičenca, njegovega zakonitega zastopnika, centra za socialno delo ali krajevne skupnosti.

Nadomestilo in dodatek za tujo nego in pomoč se prizna s prvim dnevom naslednjega meseca po vložitvi zahteve, če so izpolnjeni pogoji iz tega zakona.

13. člen

Nezmožnost za samostojno življenje in delo ter potreba po pomoči in postrežbi druge osebe se ugotavlja na podlagi izvida in mnenja komisije za razvrščanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju pri skupnosti socialnega skrbstva ali invalidske komisije Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

14. člen

Skupnost socialnega skrbstva Slovenije vodi evidenco uživalcev nadomestil. Strokovna opravila, potrebna za uveljavljanje pravic po tem zakonu, opravljajo centri za socialno delo.

15. člen

Sredstva za uresničevanje pravic po tem zakonu zagotavljajo delavci in drugi delovni ljudje s prispevkom za socialno skrbstvo.

S samoupravnimi sporazumi o temeljih plana občinskih skupnosti socialnega skrbstva in Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije se določi enoten del stopnje prispevka, s katerim se v okviru skupne stopnje prispevka zagotavljajo sredstva, potrebna za uresničevanje pravice do nadomestila in dodatka za tujo nego in pomoč po tem zakonu.

16. člen

Skupnosti socialnega skrbstva so dolžne uskladiti samoupravne splošne akte s tem zakonom do 1. junija 1984.

17. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS, določbe o izplačevanju nadomestila in dodatka za tujo nego in pomoč pa se uporabljajo od 1. junija 1984.

*****

(Objavljeno 30. 12. 1983)

*****